

Voor Kinderen.

MISDEELDEN EN HUN WELDOENERS.

III.

DE „SUNDUS LOQUENS“ 1).

Elisabeth Hoofman, enig kind van zeer bemiddelde ouders te Haarlem, die een lief buitje, Veenberg genaamd, bij 't tegenwoordige Bloemendaal, bezat, maakte op zeer jeugdigen leeftijd aardige verzen; om haar dichterlijken aanleg te leiden, moest de coörector van het gymnasium Elisabeth Latijn en Grieksch onderwijzen, dat deze heer met groot genoegen en voldoende vijf jaren deed; en aldus zijn leerlinge van de meesterstukken der klassieken genieten kon.

In een alleraardigst vers noodigt Elisabeth eens haar vriendinnen op „Veenberg“, waarvan zij tevens een beschrijving geeft; en van der rijkdom der daar gekweekte vruchten zoo gewaagt, dat wij nu nog wel zouden wenschen van de partij te wesen. Niemand minder dan Ruslands groote caesar Peter kwam daar te gast in 1692, waarop Z. M. ook o. a. op een fraai gedicht ter zijner ere vervaardigd, werd onthaald. 't Volgende jaar verzeelde Elisabeth den naam Hoofman voor dien van Koolaert, doordat zij met den rijken, doch trotschen, spijttijken, Amsterdamschen koopman, Pieter Koolaert in 't huwelijk trad; die een dochtertje had, Hester geheeten; dit meisje leerde in die dagen spreken van doctor Johan Conrad Amman. Dat Hester niet als andere kinderen leerde praten, lag niet aan haar liefhebbende, begafde stiefmoeder, maar, het arme kind was d o o f geboren.

Doctor Amman, hoewel geboren in Zwitserland, had zich te Amsterdam als geneesheer gevestigd, reeds op zijn achtienjarige leeftijd, tot doctor bevorderd, ging hij liever in Holland wonen, zoo beroemd in dien tijd vanwege de vele geleerden die aan de verschillende hoogescholen de wetenschap dienden. Toen de heer Koolaert van de bijzondere knapheid van den Zwitserschen doctor hoorde, versocht hij hem het onderwijzen zijner kleine Hester te beproeven.

Wijd en zijd werd Ammans roem verbreid; Hester had geleerd, „de woorden van iemand lippen af te lezen, aldus te hooren met het oog, en tevens kon zij door spreken haar eigene gedachten uitdrukken“. In een schoone vers dankt Elisabeth Koolaert den geniale doctor op zijn vijf en twintigsten verjaardag voor zijn „wonderdaden, waarbij bespraaken in verwoording opgetogen, sprake loos staan.“ Onze, zelve zoo beroemde professor, Boerhave, noemt doctor Amman „een zeer beroemd man“.

In het huwelijk getreden, gevoelde Amman geen lust om naar zijn vaderland terug te keeren, zelfs toen men hem daar een professoraat aanbod; liever sleet hij op zijn landgoed „Warmond“, bij Leiden, zijn dagen in wetenschappelijke studien en onderzoekingen. Dáschreef hij ook het boekje „Surdus loquens“ waarin hij verhaalt hoe hij Hester Koolaert en nog een vijftal andere doofstomme kinderen had leren spreken.

't Was dit boekje, in 't Latijn geschreven, in 1779 in het Fransch vertaald, dat ons abt De l'Épée er toe bracht, om ook te beproeven zijn doofstommen te leren spreken; De l'Épée beschouwde dit onderwijs, meer als een toefij bij het leeren voor zijn kinderen; doctor Amman rekende het als zijn doel.

Ammans Latijnsche boekje kon lang niet door allen gelezen worden, daarom leende hij 't oor aan den goeden raad van Pieter Koolaert en gaf het in het Hollandsch uit. Kon men in andere landen het Latijnsche boekje in veler handen vinden, in ons vaderland werd het niet minder druk gelezen, zoodat de Hollandsche uitgave in veertig jaren zeven drukken beleefde!

In de Cevennes, een Fransch gebergte, vond men eenmaal een verwilderd knaap, die in een der bergholen bij zeer nat of koud weder een schuilplaats zocht, anders in de boom en op den grond slapen en van wilde vruchten en planten leefde. Hoe dit kind daar gekomen was wist niemand, hij kon er niets over mededeelen, daar hij wel geluiden maakte en die der dieren nabootste maar niet spreken kon. Een priester ontfermde zich over den zwerveling en smaakte na enkele jaren de voldoening, dat de gevonden knaap, een gewoon sprekend en ordelijk levend man werd. Hoe had de geestelijke dit bereikt? Hij stelde zich voor, dat, (afgedacht van zijn kracht en gestalte), hij den jongen als een klein kind moest ontwikkelen, hem leeren eten, drinken, spreken, gekleed worden, en zich gedragen als de menschen, die hem omringden.

De verwilderde knaap besat de organen der menschen, doch wist ze niet te gebruiken; evenzoo zat doctor Amman besit een doofgeboorene nits zijn spraakwerktuigen welgevormd bijkien, de middelen om te leeren spreken, maar wat het hoorende kind leest door het oor moet het doove leeren door het oog.

Amman bedacht, even als de Ponce, en Bonet en De l'Épée, het voor hun kweekelingen gedaan hadden, de wijze waarop hij Hester en later nog vijf kinderen onderwees; doch hij gebruikte geen gebarentaal, noch vingeralfabet. Hij besloot dadelijk Hester te leeren een bepaald geluid te geven; daartoe legde hij de hand van het meisje op zijn eigen strot, en beduidde haar de trillingen, die zij daar gevoelde na te maken. Zoodra zij dit had aangeleerd, onderrichtte Amman het kind om de klankers enz. na te zeggen, en opdat zij de bewegingen der spraakwerktuigen gemakkelijker kon nabootsen nam de doctor een spiegel te baat. Tevens schreef Amman dan de geleerde, nagesproken letters op, liet die oplezen en naschrijven.

De onderwijzers der doofstommen van onzen tijd doen na twee eeuwen evenzoo; en aldus leeren die beklagelijke misdeelden spreken, lezen en schrijven tegelijkertijd. De vernuttige doctor leerde Hesterje het lezen zoodaals wij nu lezen leeren. In zijn tijd zelfs nog tot de helft der negentiende eeuw onderwees men het lezen door spellen; zoodat als een kind bijv. h a a s moest lezen 't letterlijk las: h-e-a-a-a-e-a, h-a-a; en dit schreef Amman „toen als Hester aldus sprak, zeer miselijk luide.“

„Omdat de meeste menschen dikwijls even vlieg, en daardoor slordig, spreken als schrijven, is het voor de doofstommen meestal moeilijker door het zien de lieden te begrijpen“. Een lesje voor ons om toch goed, verstaanbaar en duidelijk ons uit te drukken, ook voor „hoorenden“.

In zijn „Surdus loquens“ wijst doctor Amman er uitdrukkelijk op, dat het groote doel van zijn onderwijs is, de ongelukkige dooven het

grootste geschenk, dat de Schepper den mensch gaf te leeren gebruiken, nl. de spraak. Wanneer de Zwitsersche doctor, uit liefde tot de wetenschap Hollander geworden, in zijn boekje de beginselen waarnaar hij handelde heeft medegedeeld en uitgelegd, eindigt hij met den wensch: „dat het voor den verstandigen lezer genoeg zal zijn“. Wij allen sullen ons nu maar tot de verstandige lezers rekenen en voor de zoo uiterst verstandige, hoogst geduldige, onvermoelde, trouwe onderwijzers der doofstommen den inhoud van de „Surdus loquens“ verder overlaten.

Nadat het echtbaar Koolaert een twintig jaar „vroolijk en prachtig“ geleefd had, Pieter Koolaert toch dacht de begaftheid zijner echtvriendin het best te sieren door het geven van schitterende feesten, raakten zij met Hester en Petronella Elisabeth (de halve zuster van Hester) in kommervele omstandigheden en daar Koolaert na zijn eigen en Elisabeths bezittingen verbruikt te hebben, ook gevoelige verliezen in den handel leed, togen zij metterwoon naar Lisse. Dit doop verliet het viermaal in 1721 voor de stad Cassel, waar de landgraaf Koolaert tot handeldirecteur benoemd had.

Als men Elisabeths „Gebed in Onzekerheid“ leest, wordt men getroffen door haar ootmoedige vertrouwen op Gods voorzienigheid en haar dankbaarheid voor een inkomen van f 1000 aan die post verbonden. Zeker genoot Hester dubbel van het onderwijs haar door doctor Amman geschonken, nu zij in den vreemde leefde. Na der dood haars vaders bleef zij met innige liefde bij haar stiefmoeder wonen, en deelde met haar een inkomen van f 200 's jaars, en een gift van f 1000, Hester door bloedverwanten beschikt. Gelukkig dat Elisabeths eigen dochter weldra in 't huwelijk trad en haar seventigjarige moeder en Hester kon ondersteunen.

De eerste school voor doofstommen werd door den abt De l'Épée gesticht, het invoeren der spreekmethode naar de vernuftige vinding van Amman geschiedde door onze oostelijke buren, die Ammans leerwijze dan ook de Duitse methode noemen; half hebben zij gelijk, daar Amman te Schaffhausen in Duitsch-Zwitserland geboren was.

Guyot, predikant der Waalsche gemeente te Groningen, toog naar Parijs, omdat hij bij gericht iets over den arbeid van De l'Épée vernomen hebbende, innig medelijden voor de doofstommen in sich voelde ontwikkelen. In zijn woonplaats wedergekeerd, ontwierp hij een plan tot stichting eener inrichting, doch begon alwaar met één daar misdeelden te onderwijzen. In 1890 vierde het Doofstommen Instituut te Groningen zijn eeuwfeest.

De Duitse Hensch, vroeger onderwijzer van doofstommen te Aken, begon in 1847 te Rotterdam doofstommen te onderrichten naar de door Amman uitgedachte en beoefende leerwijze. Sedert wordt te Groningen en ook in het R.-K. doofstommen-gesticht te St.-Michielsgestel de spreekmethode gevolgd.

Wie veel van reizen houdt moet vooral een bezoek brengen aan het oude, beroemde Dordrecht; veel schoons, merkwaardigs en kostbaars is daar te zien; maar laat de reiziger of reiziger voor alle dingen een bezoek brengen aan „Effatha“, het instituut tot bevordering van Christelijke opvoeding en onderwijs aan doofstomme kinderen en jongelieden.

Gelijk in de dagen van Elisabeth Hoofman, zullen wij „bespraaken“ in verwoording opgetogen „sprake loos“ staan, als wij hooren en sien hoe die kinderen klein en groot ons begripen, als wij langzaam tot hen spreken; al wij lezen hoe zij in hun opsteljes bewijzen te begrijpen wat hun werd onderwezen; als de eene, 't voornaamste van Rusland met aanwijzing op de kaart u laat hooren, en een ander geregeld de sendingsreizen van Paulus verhaalt en 't merkwaardigste mededeelt daarbij voorgevallen.

Onder de armen zijn de meeste doofstommen, zij kunnen het verblijf te Dordrecht niet bekostigen, wie onder de sprekende en hoorende lezers voelt nu geen lust om in zijn of haar omgeving werkzaam te worden, ten einde de noodkas (waaruit de armen geholpen worden) te helpen stijven?

Wijlen de Roomsche abt en de Waalsche predikant kunnen ons ten voorbeeld strekken! Laten zij ons niet beschamen! De heer G. Vester, penningmeester der Noodkas, Voorstraat 197 te Dordrecht, neemt volgaarne elke inschrijving, elke gift aan; en willen de rijkeren onder ons doen, wat De l'Épée aan de Russische Keizerin vroeg, een doofstom kind naar „Effatha“ zenden, dan wil het hoofd der school, de heer A. Kes, Bleskersdijk 47 Dordrecht, dien keizerlijken of koninklijken weldoener alle inlichtingen omtrent de plaatsing van sulc een ongelukkige geven.

HOOGENBIJK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Houwerzijl (Gr.), L. van Wijk, te Krommenie. — Latten a/d. Dedemsvaart, G. Doeken, te Nieuwdorp. — Duisburg, W. B. Renkema, te Renkum. — Meppel, J. C. Brussaard, te Tienhoven.

BEDANKT: Doonkerbroek, K. Oussoren, te Opperdoos. — Kapelle — Bleslinge, B. Meijer, te Brouwershaven. — Zuidwilde, R. Brouwer, te Genderen.

Breukelen. Zondag doorleefde de kerk alhier een blijde ure. Na juist een jaar vacaat te zijn geweest, leide Dr. A. A. v. Schelven van Maarsse des ochtends Da. v. d. Kamp, van Sliedrecht overgekomen, tot zijn dienstwerk in, met eene schoone predikatie naar aanleiding van Handelingen 2: 37-39 Des avonds verbond zich Da. v. d. Kamp aan zijn nieuwe gemeente met een treffende predikatie over Jesaja 21: 11-14. Beide malen was het ruime kerkgebouw geheel gevuld. Ook waren vergenwoordigd de zusterkerken uit de class, als ook de Burgemeesters van Breukelen, Ruwiel en Loenersloot, die allen door Da. v. d. Kamp werden toegesproken. Stelde de Heere Da. v. d. Kamp tot den rijken zegen voor zijn volk aan deze plaats en schenke de Koning der kerk spoedig den man zijns rands aan Sliedrecht.

De heer S. P. Dee, theol. cand., versocht ons te berichten, dat hij wegens voortzetting van studie voorloopig geen beroep in overweging nemen kan. Wel is hij bereid voor de gemeenten optredend. Zijn adres is: Vloeddijk 39, Kampen.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: De Wilp, N. W. Posthumus, te Eijsden. — Brakel, H. W. Th. Jansen, te Werkhoven. — Someren c/a, F. C. Willekes, pred. bij de Engelsch-Freesche kerk, tusschen Haarlem- en Minnertgaa (toes.), J. P. van Leusden, te Wilsom.

AANGEBODEN: Wierden (toes.), O. Nozel, te Wespel. — Burg op Texel (toes.), E. C. de Groot, te De Krim. — St. Oedenrode, A. le Gras, cand. bij de commissie voor de Waalsche kerken.

BEDANKT: Waperveen, G. de Bont, te Oudehove (Gr.). — Loonop-Zard, J. A. van Boven, te Barneveld. — Borssele, J. A. van Selms, te Grijskerke (Z).

LEVENSVZERZEKERING

de Nederlanden in 1844

BRAND - - VERZEKERING

INBRAAK

DEN HAAG (vroeger Zutphaan). Directie HENNY.
KAPITAAL. / 4,000,000.00
RESERVEFONDUS rubl. - 1,500,000.00

Met dank aan den Heere deelen wij mede dat onze geliefde Vader, Behuwd- en Grootvader, de WelEerw. Heer
Da. J. BAKKER,
pred. der Gersf. Kerk te Emmen,
D. V. op Zondag 11 Aug. 1912
zijne 40-jarige Ambtsbediening
hoopt te herdenken. De Heere sparte, sterke en zegene hem nog menig jaar.
Uit aller naam:
Da. K. BAKKER.
De Krim.
7 Aug. 1912.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
WESTERMARKT No. 21
AMSTERDAM.

BOEKVERKOOPING.
Begin October z. z. zullen publiek worden verkocht: eenige
BIBLIOTHEKEN
van overleden predikanten z. z.
Bibliotheken of gedeelten daarvan kunnen nog worden bijgevoegd. Inlichtingen worden gaarne verstrekt door den auctionaris
H. A. VAN BOTTENBURG.
Bloemgracht 45 Amsterdam

TE KOOP wegens vergrooting der kerk een in puiken staat verkeerend groot
Seraphine-Orgel.
9 spel, 22 registers, 2 klavieren met front, geschikt voor 4 à 500 personen; tevens prekestool en kokkronen. Br. fr. leit. T. bur. v. d. bid.

Bij N. SAMSOM te ALPHEN (Z. H.) zag het licht:
De NIEUWE ARMENWET.
VOOR
Gemeentebesturen en
Armbesturen
toegelicht door HAGA.
Prijs f 0.90, fr. p. f 0.95.
Dit werks geeft een beknopt en helder overzicht der nieuwe bepalingen, welke 1 Sept. a.s. in werking treden. Zie de gunstige beoordeelingen in de vak- en dsghbladen.

KALVER STRAAT 206
KIEK ELKA WATCH
HET BESTE HORLOGE / 12.50.

Groningsche Hypotheekbank voor Nederland.
Gevestigd te GRONINGEN.
Maatschappelijk Kapitaal f 1,000,000.
Commissarissen: Prof. Mr. D. P. D. FABIUS, Amsterdam; A. W. SCHIPPERS, Vlaardingen; Jhr. H. A. WTTWAALL VAN STOETWEGEN, Rotterdam; Mr. P. DIELEMAN, Middelburg; S. Sijtsma, Aalsum (bij Dokkum); Mr. M. P. THOMASSEN à THUËSSING VAN DER HOOP VAN SLOCHTEREN, Brankelens.
Raad van Toezicht: Jons. TERPSTRA, Groningen; Mr. R. KOPPE, Groningen; M. UBBENS, Middelstum.
Verstrekt geld op eerste hypotheek.
Geeft uit 4 pCt. Pandbrieven,
koers 97 %, in stukken van f 1000.—, f 500.—, f 100.— en f 50.—, Inlichtingen geven te Amsterdam de heeren: L. G. WEISZ & Co. Westermarkt 21 en te Rotterdam de heer H. DANE, Haringvliet 49.
De Directie:
M. BROUWER, Mr. H. VAN DER VEGTE, F. J. BOLT.

Christel. Vereeniging van Nederlanders te Londen.
Bovengenoemde vereeniging verzadert elken Dinsdagsavond te 8 uur in 't gebouw van het Duitsche Christel. „Kellnerheim“, 48 Charlotte Street, Fitzroy Square W.
Verdere inlichtingen verstrekt gaarne de Secretaris J. BOER, 50 Burnfoot Avenue Munster Rd. London S. W.

Koninklijke Hollandse Lloyd.
Geregelde Stoomvaartdienst tusschen Nederland, Brazilië, Uruguay en Argentinië.
van Amsterdam Dover Boulogne s/M. Corunna Vigo
14 Aug. 15 Aug. 15 Aug. 17 Aug. 18 Aug.
van Lissabon Rio de Janeiro Santos Montevideo te Buenos Ayres
19 Aug. 2 Sept. 3 Sept. 6 Sept. 7 Sept.
van Amsterdam Leixoes Rio de Janeiro
van 17 Aug. 23 Aug. 13 Sept.
van Santos Montevideo te Buenos Ayres
van 15 Sept. 20 Sept. 21 Sept.

Voor inlichtingen wende men zich te Amsterdam tot den Koninklijken Hollandischen Lloyd, Prins Hendrikdijk 131, (Telegramadres „Realloyd“), of te Rotterdam tot D. Burger & Zoon en te 's-Gravenhage tot Crane & Co.

Koninklijke Marine.

Aanwerving van MATROOS-TORPEDOMAKER bij Hr. Ms. Zeemacht.

Als MATROOS-TORPEDOMAKER bij Hr. Ms. Zeemacht kunnen worden aangenomen personen, die den leeftijd van 21 jaar bereikt hebben en het 31e levensjaar nog niet zijn ingetreden, bij geneeskundig onderzoek geschikt worden bevonden, minstens 1.55 M. lang zijn en voldoen aan de navoegde eischen:
1°. lezen, schrijven en de kennis van de vier hoofdregelen der rekenkunde met gehele getallen.
2°. bewijsen leveren, goed bedreven te zijn in één der hieronder a, b, c, d, en e genoemde vakken:
a. DRAAIER.
b. KOPERSLAGER.
c. BANKWERKER.
d. SMID.
e. INSTRUMENTMAKER.

Tot aanbeveling strekt eenige bedrevenheid in één der overige genoemde vakken dan wel als vormer en gister.
De tijd der verbintenis is 5 jaren.
De premie bij aanwerving bedraagt / 100.—, welk bedrag dadelijk bij het aangaan der verbintenis wordt uitgekeerd.
De soldij voor Matroos torpedomaker bedraagt / 1.48 per dag; bovendien wordt vrije voeding en logies aan boord genoten.
Bij goed gedrag en na voldoende als militair te zijn gevormd, kunnen de als Matroos-torpedomaker aangenomen personen worden bevorderd tot Korporaal-torpedomaker, aan welken rang verbonden is een dagsoldij van / 1.71 per dag, hetgeen successievelijk na 3 en 6 jaren dienst, bij voldoende aan de daartoe gestelde eischen van bekwaamheid, kan worden verhoogd respectievelijk tot / 1.81 en / 1.87½ per dag. Deze bevordering kan in den regel geschieden binnen ongeveer 3 maanden na aanwerving. Bij toekening van het certificaat van goed gedrag, hetwelk na 2 jaren dienst kan worden verkregen, bij bijzonder goed gedrag en in alle opzichten militair gedrag, ijer en bruikbaarheid, wordt eene toelage genoten van f 0.07 per dag, welke na elke 5 jaren onafgebroken dienst met f 0.05 wordt verhoogd.
Binnen de keerkringen worden de genoemde dagsoldijen van / 1.71, / 1.81 en / 1.87½ met f 0.39½ per dag verhoogd.
De soldijen der hoogere rangen, die bij vacature na afgelegd examen kunnen worden bereikt zijn als volgt:

Buiten de keerkringen:
Sergeant torpedomaker f 2.05 f 2.64½ per dag
Torpedomaker-majoor „ 2.88 „ 3.11 „ „
Opportorpedomaker „ 3.90 „ 4.33 „ „
Verhoging binnen de keerkringen:
Sergeant-torpedomaker f 0.79 per dag
Torpedomaker-majoor f 1.21 „ 1.45 „ „
Opportorpedomaker „ 1.86 „ 2.02½ „ „

Het pensioen na voldoende diensttijd bedraagt voor Sergeant-torpedomaker, Torpedomaker-majoor en Opportorpedomaker op 45 jaren leeftijd respectievelijk f 360.—, f 400.— en f 440.—
en voor Korporaal-torpedomaker op 40-jarigen leeftijd f 150.— 's jaars.
Voor elk jaar dienst in de Koloniën en tusschen de keerkringen wordt het pensioen verhoogd: voor Opportorpedomaker, Torpedomaker-majoor en Sergeant-torpedomaker met f 21.— en voor Korporaal-torpedomaker met f 12.50 per jaar.

Op plaatsen, waar Officieren van Gezondheid der Zeemacht belast zijn met de uitoefening der geneeskundige praktijk en de geneesmiddelen door de zorg van het Departement van Marine worden verstrekt, wordt ook aan de gezinnen der scheepelingen vrije geneeskundige hulp en geneesmiddelen verstrekt, al is de echtgenoot niet ter plaatse aanwezig.
Personen, genegen tot dienstneming als Matroos torpedomaker, behooeren zich aan te melden bij een der kantoren van aanwerving der Marine te AMSTERDAM, WILLEMSOORD, HELLEVOETSLUIS, ROTTERDAM, VLISSINGEN of LEIDEN, alwaar tevens verder gewenschte inlichtingen zijn te bekomen.
Elders verblijf houdende personen kunnen zich onderwerpen aan een voorloopig geneeskundig onderzoek door een Officier van Gezondheid of door een burger-geneesheer, lid van eene Sub-commissie der Kweekschool voor Zeevaart te Leiden.
Bij aanmelding aan een kantoor van aanwerving elders dan te AMSTERDAM, WILLEMSOORD of te HELLEVOETSLUIS, worden reiskosten verstrekt naar een van genoemde 3 plaatsen, alwaar de proef moet worden afgelegd.
Tijdens den duur van het afleggen der proef wordt vrije voeding en logies aan boord genoten.
Bij aanmelding moeten de volgende stukken worden overgelegd:
1°. een bewijs van goed gedrag, afgegeven door het plaatselijk bestuur of de politie der gemeente, waar zij hun vaat verblijf hebben;
2°. een bevolkingskaart model A;
3°. een extract-geboorteregister;
4°. een bewijs van Nederlandschchap.
Bovendien wordt overgelegd:
a. door Nederlanders, die bij de Zeemacht, de Marine Reserve, het Korps Mariniers, het leger hier te lande of de Koloniale troepen als vrijwilliger hebben gediend;
b. door Nederlanders, die ter Koopvaardij of ter Zeevisscherij hebben gevaren:
1°. hun laatste afmonsteringsbiljet;
2°. het bewijs, hierboven vermeld onder a. 2°;
3°. het bewijs van Nederlandschchap;
c. door Nederlanders, die nimmer in 's Rijks militaire dienst zijn geweest, noch ter Koopvaardij of ter Zeevisscherij hebben gevaren:
1°. het bewijs, hierboven vermeld onder a. 2°;
2°. het bewijs van Nederlandschchap;
d. door ingeschrevenen voor de militaire: het bewijs, hierboven vermeld onder a. 2°;
e. door logeblinden bij de militia te land, die zich in werkelijken dienst bevinden:
het rakboekje;
en f. door militairen-verlofgangers:
hun verlofpaas.

De stukken zijn — voor soover zij niet in hun bezit zijn — kosteloos verkrijgbaar ter Gemeente-Secretarie hunner woonplaats.
Willemsord, Juni 1912.

Dit blad wordt Bijdragen van m dit blad betreft, te aan de ADMINISTRATIE Inzendingen, die kunnen voor het n

„De wasdi

Het mystieke niet hetzelfde al hangen belden: ze onderscheiden Dit onderscheide der Hervorming scheid te make de onachtbare Christus te zoe de zichtbare K doopten, en tot nitverkoren.

Toch kan 't Lichaam van C Kerk in zeker v dan onder de „sic hebt aan éene, maar in eenheid vatten, die over van den Christu zijn Woord later ten van Doop.

Tot op zekere h dat de zichtbar Lichaam van C vertoeft, in zij maar, dat de z in elkaar is g bare Kerk orga het Lichaam he organisatie is, d zelf toeneemt, al en omvang, Al van den „wasdi hiermee niet ged baar instituut, i borgen organism Lichaam des He Hiermede is i bare instituut on 't best vergelijk het lichaam sic ook het Licha niet missen ka het paradijs, m optreedt. Bij e zal vallen, als bereikt hebben, des Heeren nu zich in de wer de wereld tot naar Gods best in elk opzicht met het kleed God, maar ons l Ons lichaam is e chanisch vervaar kleed naar het vleeschelijk lich paradijs te loor

Maar hieruit dom niet op 't ziet. Zet 't lic het kleed verni worden. Vandaa zichtbare Kerk wat stand houd ook onder het v lichaam. En va herhaaldelijk bij tieke Lichaam“

Van waar bel wasdom? Dit l onder wasdom getal, of wasdo natuurlijk is hie het getal, maar als 't Lichaam v lichaam van e iemand die vol sen plegen te n En nu betuig wasdom aan h komt uit zijn l dat we hebben, het Hoofd is, na geheele Lichaam bekomt“.

Twéerlei zit zijn in de lede van het Licha „alleszins opwas ia“ (Ef. 4: 15), tus als ons Hoo „den wasdom d altijd gaat dese lijk. Zal dit l wasdom zijn l tegelijk deel in l